

**Turun ammatti-instituutti
Logistiikan koulutuskeskus**

Kuormakatu 17
20380
Turku

Päiväys/Datum
7.3.2019

Dnro/Dnr
TRAFICOM/65090/05.03.05/2019

Viite/Referens
Hakemus 8.2.2019

Opetussuunnitelman hyväksyminen D-luokan kuljettajaopetukseen

Hakija

Turun ammatti-instituutti

Hakemus

Liikenne- ja viestintävirasto on vastaanottanut 8.2.2019 päivätyn hakemuksenne, joka koskee opetussuunnitelman hyväksymistä D-luokan kuljettajaopetuksessa käytettäväksi.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy opetussuunnitelman käytettäväksi D-luokan kuljettajaopetuksessa.

Hyväksyntä on voimassa toistaiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruttaa hyväksynnän mikäli opetussuunnitelma ei täytä hyväksymiselle asetettuja edellytyksiä. Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa hakijalle hyväksynnän päättymisestä.

Opetussuunnitelman noudattamisen lisäksi annettavan kuljettajaopetuksen on täytettävä opetuksen antamishetkellä voimassaolevan lainsäädännön ja viranomais määräysten vaatimukset.

Perustelut

Opetussuunnitelma täyttää ajokorttilain 36 §:ssä ja ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen 25 §:ssä D-luokan opetussuunnitelmille asetetut vaatimukset.

Säädösperusta

Ajokorttilaki (386/2011) 36 §
Valtioneuvoston asetus ajokorteista (423/2011) 25 §

Päätöksestä perittävä maksu ja sen perusteet

110,00 euroa

Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston maksullisista suoritteista (1148/2018)

Muutoksenhaku

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit valittaa päätöksestä liitteen mukaisesti hallinto-oikeuteen.

Laine Jussi-Pekka
asiantuntija

Liitteet

Opetussuunnitelma
Valitusosoitus

OPETUSSUUNNITELMA D-LUOKAN KULJETTAJAOPETUKSEEN

Tämä on liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä opetussuunnitelma D-luokan kuljettajaopetukseen. Suunnitelma on hyväksytty diaarinumerolla XXXX xxxc xxxx.

YLEISTÄ

Opetussuunnitelman lähtökohtana on, että liikenteen perussäännöt on opittu aikaisemman kuljettajaopetuksen yhteydessä. Suunnitelmaan sisältyy kuitenkin liikennesääntöjen kertaus, jotta opiskelijat saavuttavat kulloisenkin ajankohdan ajantasaisen liikennesääntöjen keskeiset tiedot. Opetussuunnitelma keskittyy linja-autonkuljettajalta vaadittaviin minimitietoihin ja taitoihin siten, että se täyttää lainsäädännön vaatimukset ko. ajokorttiluokalle. Laajempi osaaminen saadaan linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden/ammattillisen koulutuksen suorittamisen yhteydessä.

Lainsäädäntö määrittää viime kädessä kuljettajaopetuksen toteutusta (esim. opetuskolmio, opettajat, opetusajoneuvot, jne.) ja tätä opetussuunnitelmaa mukautetaan mahdollisesti lainsäädännössä tapahtuvien muutosten mukaisesti. Opetussuunnitelman muutoksista ilmoitetaan tarvittaessa asiasta vastaavalle viranomaistaholle.

OPETUKSELLISET PERIAATTEET JA OPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

Teoriaopetus toteutetaan opettajan johdolla luokkaopetuksena lukuun ottamatta aiheita, joita voidaan demonstroida/opettaa käytännössä esim. paikallaan seisovassa linja-autossa (määritelty ko. opetusaiheiden kohdalla). Opetus toteutetaan hyväksytyt opettajan toimesta. Opetuksessa käytetään frontaaliopetuksen lisäksi ryhmätöitä, erilaisia harjoituksia, demonstraatioita, opetuskeskustelua ja muita opettajan johdolla tapahtuvia opetusmenetelmiä.

Ajo-opetus toteutetaan säädösten mukaisilla linja-autoilla. Opettajina toimivat ko. ajoneuvoluokkaan hyväksytyt liikenneopettajat.

Liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennakoivan ajamisen opetus voidaan toteuttaa myös teoriaopetuksena.

TAVOITE

Tavoitteena on, että opiskelija osaa käsitellä ja ajaa D-luokan ajoneuvoa turvallisesti, liikennesääntöjen mukaisesti, sosiaalisesti ja ympäristövaatimukset huomioon ottaen. Hän osaa ajoneuvon ajon lähtötarkastuksen, osaa tulkita ajoneuvon antamaa informaatiota siten, että osaa esim. ratkaista ajon jatkamisen mahdollisuudet sekä osaa antaa tarpeellista informaatiota esim. tarvittavan korjausavun saamiseksi.

Opiskelija osaa perustoimenpiteet matkustajan ottamiseksi/jättämiseksi sekä osaa käyttää linja-auton hallintalaitteita ja muuta varustusta siten, että matkustus on turvallista ja matkustajien viihtyvyys toteutuu. Omaa perustietämyksen taloudellisesta, ennakoivasta ja ympäristöystävällisestä ajamisesta. Opiskelija omaa perusosaamisen ensiavusta, linja-auton kuljettamisen erityispiirteistä sekä perustiedot henkilöliikenteen säädöksistä sekä päivittää liikennesäännöt ajan tasalle.

OPETUSHENKILÖSTÖ

Opettajina voivat toimia liikenneopettajat, jotka täyttävät lainsäädännön vaatimukset D-luokan kuljettajaopetuksen opettajalle ja autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja on hyväksynyt heidät tehtävään.

Ensiapua, ergonomiaa ja ravintoa/lepoa, ajoneuvotekniikkaa koskevia aiheita voivat kuitenkin opettaa pedagogisen koulutuksen saaneet opettajat, jos heidät on hyväksynyt tehtävään opetustoiminnasta vastaava johtaja ja autokoulua valvova viranomainen.

OPETUSAJONEUVOT

Opetusajoneuvona on D-luokan linja-auto, joka täyttää lainsäädännön edellytykset opetusajoneuvolle.

OPETUKSEN RAKENNE JA MÄÄRÄT

D-luokan ajo-oikeuteen tähtäävä koulutus muodostuu teoriaopetuksesta, henkilökohtaisesta ajo-opetuksesta sekä harjoituksista. Opetuksen vähimmäismäärät määräytyvät kulloinkin voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

2019 lainsäädännön mukaan opetuksen vähimmäismäärät:

- B-luokan ajo-oikeus pohjalla, 27h teoriaopetusta ja 40h ajo-opetusta
- C1 tai C-luokan ajo-oikeus pohjalla, 15h teoriaopetusta ja 30h ajo-opetusta
- D1-luokan ajo-opetus pohjalla, 6h teoriaopetusta ja 15h ajo-opetusta
- kuljetusalan ammattipätevyys ajo-oikeuden lisäksi, 5h täydentävää teoriaopetusta ja 10h ajo-opetusta (huomioiden valtioneuvoston asetus ajokorteista 30§ määräykset)

Ajo-opetustunnin kesto on 50 minuuttia ja teoriaopetuksen sekä harjoitusten kesto on 45 minuuttia. Oppitunti voidaan jakaa lyhyempiin jaksoihin, jos se on opetuksellisesti tai muista vastaavasta syystä perusteltua.

Teoriaopetuksen vähimmäismäärä (2019 lainsäädännön mukaan) aihealueittain huomioiden opiskelijan aikaisempi ajo-oikeus/ammattipätevyys

Aihealue	B-ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	C- tai C1-luokan ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	D1-luokan ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	täydentävä opetus
1. alan säädökset, määräykset ja ohjeet	11h	4h	2h	1h
2. D-luokan ajoneuvo, sen käyttö ja varusteet	4h	2h	1h	1h
3. D-luokan ajoneuvon kuljettaminen	4h	3h	1h	1h
4. Turvallisuus	8h	6h	2h	2h

TEORIAOPETUKSEN RAKENNE JA AIHEALUEET

Teoriaopetus sisältää neljä opetuskokonaisuutta (suluissa oleva täydentävä tarkoittaa täydentävää opetusta eli täydentävän opetuksen kuuluvia osia opintokokonaisuuksista).

1. Alan säädökset, määräykset ja ohjeet soveltuvien osien
2. D-luokan ajoneuvo, sen käyttö ja varusteet
3. D-luokan ajoneuvon kuljettaminen
4. Turvallisuus

1. Alan säädökset, määräykset ja ohjeet keskeisiltä osiltaan (suluissa täydentävä tarkoittaa täydentävää opetusta)

- tieliikennelaki ja asetus soveltuvien osien (täydentävä)
- ajokorttilaki ja asetus soveltuvien osien
- liikennepalvelulaki ja asetus soveltuvien osien
- ajo- ja lepoaikasäädökset soveltuvien osien (täydentävä)

2. D-luokan ajoneuvo, sen käyttö ja varusteet (opetusta voidaan toteuttaa myös paikallaan seisovassa linja-autossa, demonstraatio)

- D-katsastusvarustus (täydentävä)
- ajon lähtötarkastus (täydentävä)
- varoitusvalot ja informaationäyttö (täydentävä)
- hallintalaitteet (täydentävä)
- tuuletus ja lisälämmittimen käyttö (täydentävä)
- ovien käyttö (täydentävä)
- ulkoinen virtalähde (apukäynnistys)
- hinaus

3. D-luokan ajoneuvon kuljettaminen

- D-luokan ajoneuvon mitat, massat ja ulottuvuudet
- peräylitys ja sen huomioiminen (täydentävä)
- risteysajo (täydentävä)
- kaista-ajo (täydentävä)
- liikenteeseen liittymien ja sieltä poistuminen (täydentävä)
- pysäköinti (täydentävä)
- peruuttaminen (täydentävä)
- pysäkkitoiminta
- ajaminen liukkaalla (täydentävä)

4. Turvallisuus

- onnettomuuspaikalla toimiseen tarvittava ensiapukoulutus (voidaan toteuttaa paikallaan seisovassa linja-autossa) (täydentävä)
- tyypillisimmät linja-autojen onnettomuudet (täydentävä)
- ennakoiva, turvallinen ja taloudellinen ajo (täydentävä)
- alkoholi, huumeet ja lääkeaineet
- ravinto ja lepo
- oman itsensä hallinta (täydentävä)

AJO-OPETUS

Tavoitteena on, että opiskelija toimii vastuulisena kuljettajana D-luokan ajoneuvossa erilaisissa liikennetilanteissa. Hän osaa kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti, ennakoivasti, taloudellisesti, matkustajaystävällisesti liikennesääntöjä noudattaen oikein. Hän osaa käyttää linja-auton lisälaitteita ja varusteita oikein sekä osaa tulkita ajoneuvon informaatiojärjestelmästä (mukaan lukien varoitusvalot ja mittarit) saatavaa tietoa oikein. Hän osaa säädellä matkustamon olosuhteita matkustajaystävällisesti sekä käyttää vaihteistoa, jarruja ja muita teknisiä varusteita oikein.

Opiskelija osaa tunnistaa tyypillisimmät riskit liittyen mm. keliin, erilaisiin liikenneympäristöihin, muiden tienkäyttäjien toimintaan ja oman itsensä hallintaan sekä vastaaviin tekijöihin liittyen. Osaa kompensoida ko. tekijöistä johtuvat vaaratekijät.

Opiskelija saa perusosaamisen, jotta hän voi kuljettaa linja-autoa muussa kuin ammattiliikenteessä yo. tavoitteiden mukaan.

Ajo-opetuksen vähimmäismäärät

	B-ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	C- tai C1-luokan ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	D1-luokan ajo-oikeus, ei ammattipätevyyttä	täydentävä opetus
ajo-opetus	40h	30h	15h	10h
ajo-opetus maantieolosuhteissa (sis. yllä oleviin ajomääriin)	8h	6h	3h	2h

Simulaattoriopetuksen määrän osalta noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Opetusajoneuvona käytetään voimassa olevan lainsäädännön mukaista kuljettajaopetukseen soveltuvaa D-linja-autoa. Opiskelija, joka suorittaa D-luokan kuljettajaopetusta B-luokan ajo-oikeuden pohjalta, vaaditaan linja-autossa opettajalle erillinen jarrupoljin ja opettaja on silloin ajoneuvon kuljettaja.

AJO-OPETUKSEN RAKENNE

1. Turvallisen, ennakoivan ja taloudellisen ajamisen edellytykset
 - aihe opetetaan pääosin ennen opetusta liikenteessä
2. Ajoneuvon varusteet ja asiakirjat
3. Ajaminen erilaisissa liikenneympäristöissä ja olosuhteissa
4. Ajaminen maantieolosuhteissa
 - aihe opetetaan, kun vähintään puolet muusta ajo-opetuksesta on suoritettu

1. Turvallisen, ennakoivan ja taloudellisen ajamisen perusedellytykset
 - ajon lähtötarkastus (tekninen tarkastus)
 - ajoneuvon käynnistämiseen liittyvät toimenpiteet
 - ulkoinen virtalähde
 - ajoasento, peilit, hallintalaitteet sekä mittaristo varoitusvaloineen
 - liikkeelle lähtö ja pysähtyminen sekä peilien käyttö
 - etu- ja takaylistys sekä korkeus
 - kääntyminen oikealle ja vasemmalle sekä ajoneuvon ulottuvuudet (voidaan toteuttaa simulaattorilla)
 - peruutus kulmaan ja taskuun (voidaan toteuttaa simulaattorilla)

Opetus toteutetaan pääosin muualla kuin liikenteessä.

2. Ajoneuvon varusteet ja asiakirjat keskeisiltä osiltaan
 - ajopiirturin käyttö
 - alkolukon käyttö
 - katsastusvarusteiden tarkastus
 - hätäuloskäynnit
 - ajoneuvon ja kuljettajan asiakirjat
3. Ajaminen erilaisissa liikenneympäristöissä
 - ajoneuvon paikka tiellä
 - etu- ja takaylityksen sekä korkeuden ja massan vaikutus ajamiseen
 - ajoneuvon oikea tilannenopeus sekä kiihdyttäminen ja hidastaminen
 - ajaminen kaarteissa
 - ajoneuvon pysäköinti
 - pysäkkitoiminta
 - liikenteeseen liittyminen ja poistuminen sekä suuntamerkin käyttö
 - ryhmittäminen ja kääntyminen sekä poikkeuskäännökset
 - ajaminen liukkaalla sekä ylä- ja alamäissä
 - ajaminen vieraassa ympäristössä
 - ajaminen pimeällä (voidaan toteuttaa simulaattorilla)
 - ennakointi ja taloudellinen ajo

4. Ajaminen maantieolosuhteissa (8h/3h/2h kts. taulukko)
- moottoritiet ja moottoriliikennetiet
 - liikenteeseen liittyminen ja poistuminen
 - tilannenopeus
 - ohittaminen ja kohtaaminen
 - ajoneuvon paikka tiellä
 - valojen ja suuntamerkin käyttö
 - ennakointi ja turvallinen sekä taloudellinen ajo